

T É M A: ZOO ZLÍN

ORGANIZAČNÍ ÚDAJE:

Místo exkurze:

- ZOO a zámek Zlín-Lešná
příspěvková organizace
Adresa: Lukovská 112, 763 14 Zlín 12

Náklady:

- cena exkurze 80 Kč nebo 130 Kč/žáka
(podle věku)
- cena za dopravu 24,-/osoba (MHD)

Kontakty:

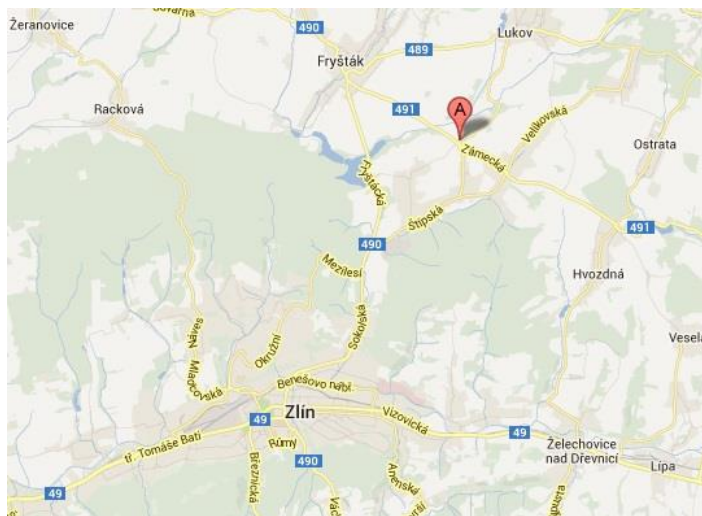
- telefon: 577 914 180
- telefon vedoucí exkurze: 577 007 431
- e-mail vedoucí exkurze:
rvan.machacek@email.cz

Časová náročnost:

- domácí příprava před exkurzí – 1 hodina
- exkurze a vyplnění pracovních listů – 7 hodin

Dopravní spojení:

- MHD Zlín – autobus č. 36 ze zastávky nám. Práce (sraz v 8⁰⁰ hodin na nám. Práce)

Obrázek 1: Poloha ZOO

TEORIE:

HISTORIE ZOO:

Zoologická zahrada Zlín zvaná také **ZOO Lešná** je zoologická zahrada vzdálená asi 10 km od centra Zlína. První ZOO ve Zlíně založil Tomáš Baťa 1. května 1930. Nejprve byla v parku u zlínského zámku a v roce 1934 byla přesunuta do místa dnešní Stezky zdraví na Tlusté hoře, kde byla do poloviny 2. světové války.

ZOO chová přes 200 druhů zvířat, z nichž mezi atraktivní patří např. sloni afričtí, nosorožci a gorily. Zvláštností ZOO je také přímý vstup návštěvníků do expozice emu a klokánů.

Už v roce 1804 začal hrabě Josef Jan Seilern s chovem bažantů na návrší zvaném **Leschna**, kde stával do roku 1810 původní zámek. Nový zámek byl dokončen v roce 1894, kdy byl již na místě zaveden chov koní. Počátkem 20. století bylo vybudováno přírodopisné muzeum, byl zahájen chov oborních a exotických zvířat, např. jelenů, jeřábů, antilop či emu, a skleník obývalo domácí i cizokrajné ptactvo.

Po druhé světové válce byla ZOO zestátněna a roku 1948 otevřena pro veřejnost. Během 70. – 80. let 20. století byl významně rozšířen počet chovaných druhů, mezi nejvyhledávanější z nich do té doby patřili emu. V ZOO pak našli nový domov pro návštěvníky atraktivní nosorožci, lední medvědi či šimpanzi.

Od počátku 90. let 20. Století pak začala výstavba moderní ZOO; znovuobnoven byl zámecký park, zbudovány nové inženýrské sítě a návštěvníci dostali možnost nechat se na zámku oddat. ZOO byla rozčleněna podle kontinentů, postupně se stavěly nové expozice, chovatelské zázemí a prostory věnované potřebám návštěvníků (např. restaurace, dětský koutek, prodejna suvenýrů).

Zámek Lešná

V areálu zoologické zahrady se nachází zámek Lešná postavený v letech 1887- 1894 podle návrhů arch. J. Micka a V. Siedka. Jde o historizující zámek, který obsahuje sbírky obrazů, porcelánu a trofejí a dokumentuje vysokou úroveň bydlení na šlechtickém sídle koncem 19. Století. Historie zámku Lešná je úzce spojená s historií dříve slavného moravského hradu Lukova.

V roce **1724** získal hrad a celé lukovské panství rakouský hraběcí rod Seilernů. Na Moravě však téměř nepobývali, hrad chátral a v roce 1793 byl už neobyvatelný. Seilernové proto začali hledat prostor pro stavbu nového sídla. Zvolili si návrší na dohled od původního hradu Lukova - Lešnou.

Výstavba lešenského areálu začala v roce **1804**. Vznikla zde stavba určená k chovu bažantů, která sloužila i jako obydlí správce bažantnice. Do roku 1810 byl dokončen původní lešenský zámek, který 80 let sloužil hraběcí rodině pouze jako letní sídlo. V zimě Seilernové pobývali na svých statcích v Rakousku.

V roce **1887** nechal tehdejší majitel panství **František Seilern** původní zámek zbourat a na stejném místě zahájil výstavbu nové reprezentativní rezidence. Koncem roku 1891 byly stavební práce hotové, v letech 1892-1893 se provádělo náročné vybavování interiérů. Zámek byl vytápěn ústředním teplovodním topením, byla zde zavedena elektřina, nechyběl vodovod s teplou a studenou vodou, domácí telefon, prostorné koupelny a splachovací toalety. Nový zámek se stal hlavním sídlem Seilernů, kteří jej vlastnili až do dubna 1945.

SOUČASNOST:

Současná rozloha zoologické zahrady činí 52 hektarů, pro výstavní účely z toho slouží necelých 48 hektarů. Je pojatá jako „zoo kontinentů“. ZOO chová více než 200 druhů zvířat. Zvířata v zoo jsou rozdělena podle příslušnosti k jednotlivým kontinentům (dříve zoogeografickým oblastem). Pro milovníky historie stojí za zhlédnutí zámek Lešná. V zoologické zahradě je dále k vidění botanická expozice s více než 13 000 druhů rostlin. Můžeme se zde setkat i se vzácnými rostlinami v zámeckém parku (přes 100 druhů rostlin) nebo s rostlinami z tropických oblastí v pavilonu Tropický Yucatan.

Obrázek 2: Plánek ZOO

ZOOGEOGRAFICKÉ OBLASTI - TEORIE:

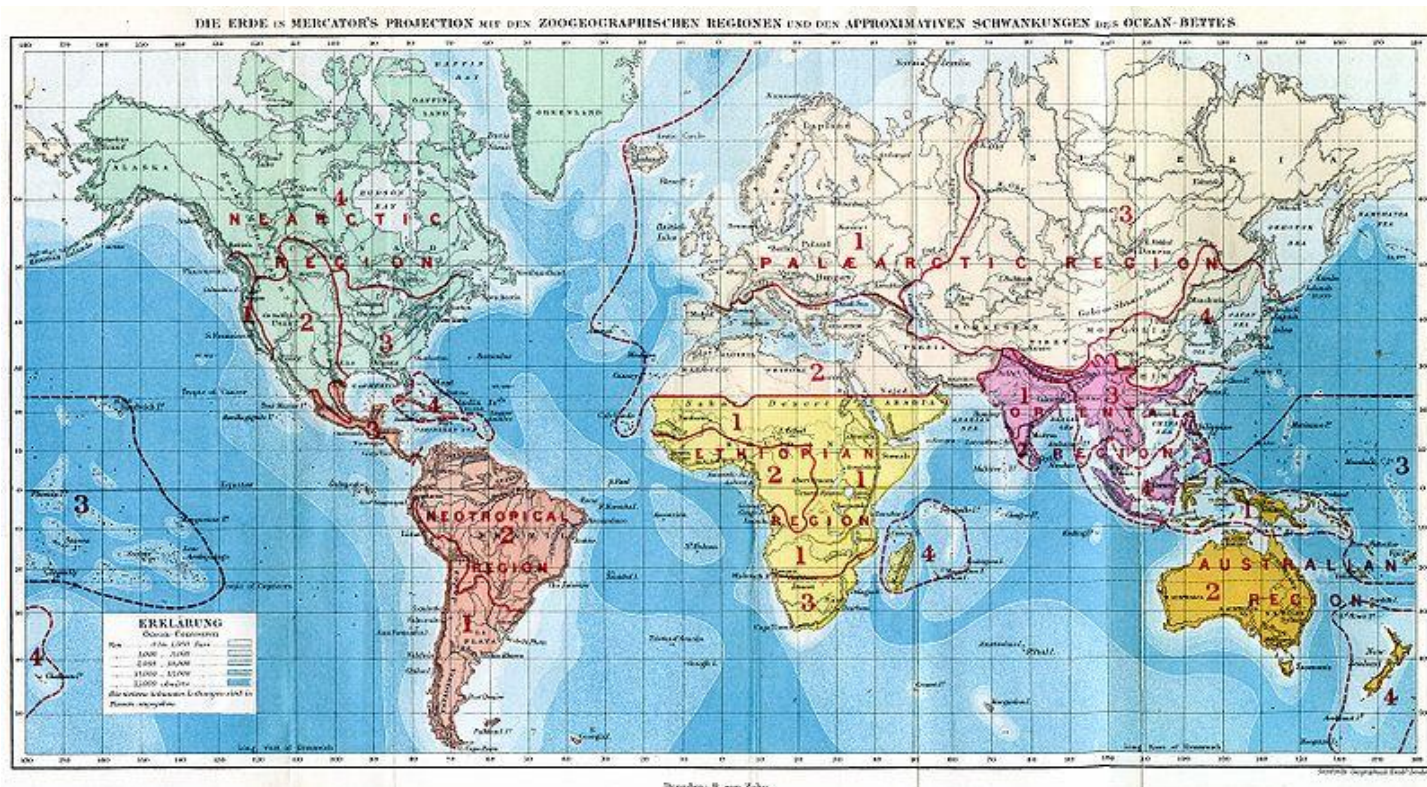
Zoogeografické členění se nejčastěji opírá o vymezení Alfreda Russela Wallace (1823 - 1913) nebo Richarda Lydekkera (1849 - 1915). Ani jeden z autorů však do svých klasifikací neuvedli oblast Antarktickou, která v jejich době byla málo probádána.

Členění podle A. R. Wallace:

- 7 oblastí: 1. **Australská** – Austrálie a okolní ostrovy, Nový Zéland, Havajské ostrovy, zbytek Oceánie, Moluky, V část Sund po Celebes a Lombok včetně (západně od těchto ostrovů probíhá tzv. Wallaceova linie mezi oblastí Australskou a Indomalajskou)
2. **Neotropická** – Jižní a Střední Amerika (po střední Mexiko) + Galapágy, Antily a Bahamy
3. **Neartická** - Severní Amerika (od středního Mexika, Grónsko)
4. **Paleartická** – Evropa, S Afrika po obratník Raka, Asie (kromě jižní Arábie, J a JV Asie)
5. **Etiopská** – Afrika jižně od obratníku Raka, okolní ostrovy, jižní část Arábie
6. **Indomalajská (orientální)** – jižní část Asie po Wallaceovu linii

mimo těchto šesti Wallaceovým oblastem se vymezuje navíc sedmá

7. **Antarktická**

Obrázek 3: Zoogeografické členění podle A. R. Wallace

Členění podle R. Lydekkera:

člení říše a ty dále na oblasti:

1. říše **Notogaea (Notogea)** - oblast australská, (austro-malajská),
novozélandská a polynéská (někdy samostatně havajská)
2. říše **Neogaea (Neogea)** – oblast neotropická (Jižní a Střední Amerika)
3. říše **Arktogaea (Arktogea)**
(v širokém pojetí může zahrnovat i Paleogeu)
v užším pojetí jedna podříše - holartická
oblast holartická (někdy dělení na oblast sonorskou a holartickou)
4. někdy se z říše Arktogea samostatně vyčleňuje čtvrtá říše **Paleogaea (Paleogea)**
někdy vyčleňována jako druhá podříše říše Arktogea
oblast etiopská, madagaskarská a indomalajská (jižní část Asie - jako Wallace)

Srovnání Lydekkerova a Wallaceova členění:

1. říše Notogaea = oblast Australská
2. říše Neogaea = oblast Neotropická
3. říše Paleogaea = oblast Etiopská (Africká)
oblast Orientální (Indomalajská)
4. říše Arktogaea = oblast Paleartická
oblast Neartická

FOTOGALERIE:

AFRIKA:

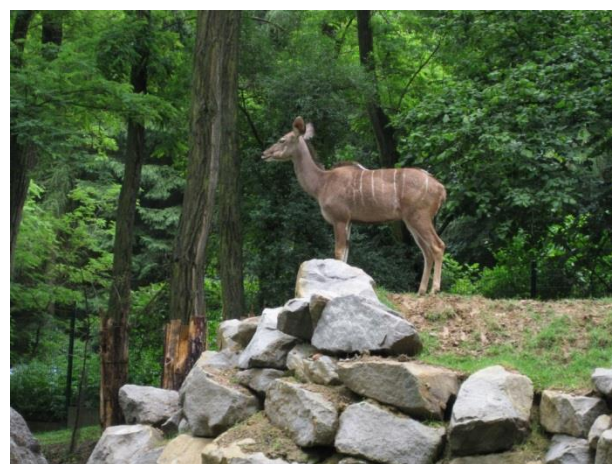
Obrázek 4: Vstup do části věnované Africe

Obrázek 5: Některá zvířata z africké savany ve výběhu ZOO

Obrázek 6: Nástěnka u vstupu do části věnované Africe

Obrázek 7: Kudu velký (*Tragelaphus strepsiceros*)

Obrázek 8: Nosorožec tuponosý (*Ceratotherium simum*)

ASIE:

Obrázek 9: Vstup do části věnované Asii

AUSTRÁLIE:

Obrázek 10: Jeden ze vstupů do části nazvané Austrálie

Obrázek 11: Klokán rudokrký (*Macropus rufogriseus*)

AMERIKA:

Obrázek 12: Americká flóra

Obrázek 13: Nandu Darwinův (*Pterocnemia pennata*)

Obrázek 14: Tropický Yucatán - vstup

Obrázek 15: Tropický Yucatán - interiér

Obrázek 16: Interiér Tropického Yucatánu

PRACOVNÍ LIST:

ZOO ZLÍN

1. Jakou rozlohu má ZOO Lešná?
2. Vyjmenujte 5 rostlin, které se pěstují v zámeckém parku.
např.
3. Které druhy primátů žijí v Jižní Americe?
 - a) chápan, vřešťan
 - b) kočkodan, pavián
 - c) makak, orangutan
4. Uveďte 5 druhů živočichů z indomalajské (orientální) zoogeografické oblasti.
5. Které zvíře v ZOO Lešná je blízkým příbuzným lamy?
 - a) velbloud dvouhrbý
 - b) osel domácí
 - c) koza domácí
6. Ve které oblasti žije siamang (čeleď gibbonovití)?
 - a) na Sumatře
 - b) v Kongu
 - c) v Amazonii
7. Ve které oblasti žije přirozeně lama?
8. Vyjmenujte 5 živočichů z australské oblasti, které chová ZOO Lešná.
9. Která šelma je nejrychlejším suchozemským savcem?
10. Čím dýchá kajman?

11. Ve kterém světadílu žije pštros a ve kterém žije nandu?

12. Doplňte do tabulky informace u následujících živočichů – zařadte je do systému (třída, řád, čeleď).

Jméno živočicha	Třída	Řád	Čeleď
nandu Darwinův			
klokan rudokrký			
kudu velký			
nosorožec tuponosý			

ZDROJE:

1. OPATRŇY E. (1999): Zoogeografie. Univerzita Palackého v Olomouci, 191 s.
2. HORNÍK S. a kol. (1986): Fyzická geografie II. SPN Praha, 320 s.
3. Materiály vydané ZOO Lešná
4. HÁJEK J., HOTOVÝ J., KOUTECKÝ P., MATĚJŮ J.: Úvod do biogeografie. Biologická olympiáda – 39. ročník (2004/2005) – přípravný text kategorie A, B. Ústřední komise biologické olympiády, Institut dětí a mládeže, MŠMT
5. wikipedie
6. www.zoozlin.eu

METODICKÝ LIST

Název školy	Gymnázium a Jazyková škola Zlín
Autor	Radovan Macháček
Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vzdělávací obor	Biologie
Tematický okruh	Zoogeografie
Druh učebního materiálu	Přírodovědná aktivita – žák
Cílová skupina	Žák, 11 – 15 let
Anotace	Pracovní list určen do výuky žákům, podklad pro vlastní poznámky, náplň: zoogeografie